

REPUBLICA FUNKY

Introducere în administrație publică locală și județeană

Cuprins

1. [Cuprins](#)
2. [Introducere în administrație publică locală și județeană](#)
3. [Primarul](#)
4. [Viceprimarul](#)
5. [Consilierul local și Consiliul local](#)
6. [Cum se adoptă o lege locală?](#)
7. [Consiliul Județean](#)
8. [Prefectul](#)
9. [Cum interacționăm cu Primăria?](#)
10. [Ce ar trebui să găsim pe site-ul primăriei?](#)
11. [Probleme frecvente în viața unei comunități:](#)
12. [Modele de cereri](#)

Proiect derulat de:

Introducere în administrație publică locală și județeană

Înainte să trecem la definiții și la texte de lege, ar trebui să lămurim un lucru esențial - de ce aș vrea să știu mai multe despre administrația publică de la mine din oraș sau din comună? Un prim argument ar fi cel al proximității: dacă facem abstracție de asociația de proprietari (care nu face parte din tabloul autorităților locale), Consiliul Local e cel mai apropiat cadru în care de discută și se votează hotărâri care te privesc și te afectează direct. Mare parte din problemele tale de zi cu zi, de la faptul că gunoiul încă nu se colectează selectiv pe strada ta la blocul de cinci etaje (+1 retras) care a apărut în mijlocul zonei protejate de case vechi cu cel mult un etaj, își au originile la autoritățile locale. La fel și lucrurile bune, căci tot de ei și ele ține transformarea unui teren viran într-un parc. Dacă vrei să știi ce mișcă la tine în comunitate - sau ce nu mișcă, dar ar putea -, e aproape imposibil să nu ajungi să te intersecezi cu autoritățile locale. Așadar, dacă vrei să te implici în viața comunității tale (sau măcar să știi cum și unde poți interveni dacă e necesar), un bun punct de plecare este să-ți cunoști mai bine Consiliul Local și Primarul. Uneori nu e ușor, dar ai la îndemână pârgăhii care să te ajute, despre care vom vorbi mai mult în cele ce urmează. Ține cont de faptul că implicarea are mai multe grade de intensitate, dar toate pornesc de la a cunoaște ce poți face și în ce condiții. Nu trebuie să fii președinte de scară ca să soliciți să se monteze corpuri de iluminat cu senzori la intrarea în bloc, căci orice locatar poate cere asta. La fel, orice cetățean are putere în comunitatea sa.

Cine ce face?

Administrația publică locală este, conform Constituției ([art. 121](#)), *compusă din consiliile locale și din primarii aleși, care funcționează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din comune și din orașe.*

Mai specific, aflăm din Codul Administrativ ([art. 5](#)) că aceasta este definită drept *totalitatea activităților desfășurate, în regim de putere publică, de organizare a executării și de executare în concret a legii și de prestare de servicii publice, în scopul satisfacerii interesului public local.*

Proiect derulat de:

Cadru legal:

- [Ordonanța de urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ](#) - de unde aflăm regulile după care funcționează primarii și consiliile (județene, locale), de pildă faptul că la începutul mandatului Consiliul Local alege un viceprimar sau mai mulți (la propunerea primarului sau a consilierilor) sau că se întrunește cel puțin lunar (la propunerea primarului) sau oricând o situație de urgență o impune (la cererea prefectului);
- [Legea 544/2001](#) - de unde aflăm că termenul de răspuns pentru solicitări de acces la informații de interes public (adică mare majoritate a informațiilor gestionate de stat, inclusiv contractele de achiziții publice) este de 10 zile, iar doar în situații anume se poate prelungi până la 30 de zile;
- [Legea 52/2003](#) a transparenței decizionale - de unde aflăm că primăria, Consiliul sau orice altă autoritate care face acte normative e obligată să organizeze o dezbatere publică pe proiectul respectiv de act normativ, dacă acest lucru a fost cerut în scris de către o asociație legal constituită sau de către o altă autoritate publică, precum și că dezbateră trebuie să aibă loc în maxim 10 zile de la publicarea datei și locului în care va avea loc și va fi făcută în prezența inițiatorului proiectului;
- [Legea 273/2006](#) privind finanțele publice locale - de unde aflăm că „procesul bugetar este deschis și transparent” și cum putem interveni în calitate de cetățeni în acest proces;
- Regulamentele de organizare și funcționale ale consiliilor (local - [exemplu](#), județean - [exemplu](#)) - caută-le pe Google și vei găsi reglementate acele detalii care uneori fac diferența în jocul democratic (de pildă alegerea și responsabilitățile Președintelui de ședință).

Posibil să mai găsești, pe site-urile administrației publice locale, referințe la legi mai vechi ((exemplu - [Legea 251/2001](#)), dar ele au fost înlocuite de Codul Administrativ.

Proiect derulat de:

Personaje principale de interes local

Primarul

Viceprimarul

Secretarul general

Şefii de departamente

Consilierul local

Preşedintele de şedinţă

**Preşedintele
Consiliului Judeţean**

Consilierul judeţean

Proiect derulat de:

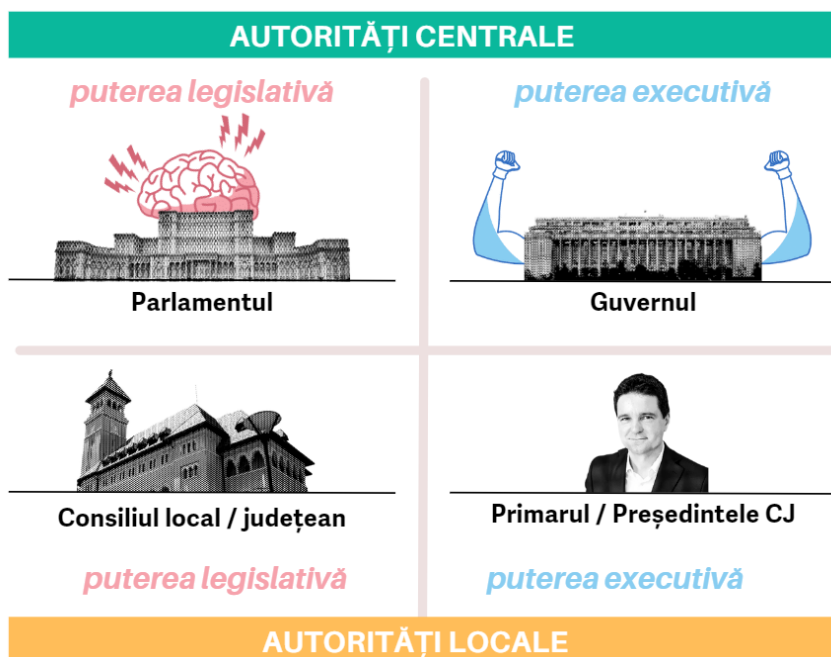

Primarul

Asigură, cu ajutorul unui aparat de specialitate organizat în compartimente, respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor și punerea în aplicare a actelor normative.

Primarul nu ia singur toate deciziile din oraș. El are funcția executivă, funcție din care pune în practică Hotărârile de Consiliu Local. Primarul poate să propună la rândul său proiecte, care intră pe circuitul de avizare – în fapt această situație este destul de des întâlnită. Însă votul final aparține Consiliului Local, de unde și disensiunile din localități care au un primar care nu se află în cele mai bune relații cu consilierii locali, care pot astfel bloca toate inițiativele venite din partea sa.

Candidatura

Pentru a putea candida la postul de primar, un cetățean trebuie, conform legii:

- să fie cetățean român sau al unui stat membru al Uniunii Europene;
- să aibă 23 de ani împliniți;
- să aibă domiciliul în localitatea în care candidează;
- să nu existe incompatibilități care să-l împiedice în acest demers (restrângerea drepturilor electorale printr-o hotărâre judecătorească definitivă ori ocuparea unei funcții care implică o astfel de incompatibilitate, precum cea de judecător, procuror, polițist etc.);
- să depună o listă de susținători

semnată de 1% din numărul total al alegătorilor (minim 100 în comune, 500 în orașe, 1.000 în municipii), indiferent dacă e vorba de o candidatură independentă sau din partea unui partid politic.

Alegerea

Este ales o dată la patru ani prin vot universal de către cetățenii cu drept de vot din localitatea în care candidează. La data redactării acestui material, alegerile au încă loc într-un singur tur de scrutin, fapt ce avantajează primarul în funcție.

Proiect derulat de:

Mandatul de primar

- Are patru ani și nicio limită (spre deosebire de mandatul de Președinte al României, unde poți ocupa această funcție doar de două ori);
- Începe de la data validării alegerilor și durează până la depunerea jurământului de către următorul primar ales;
- Nu poți fi în același timp și primar și să ai și alte funcții în administrația publică sau funcții de conducere în societăți comerciale și regii autonome;
- Încetează în caz de demisie sau în alte circumstanțe, precum măsura arestării preventive sau schimbarea domiciliului într-o altă unitate administrativ-teritorială;
- Pentru a demite primarul, primul pas este ca 25%+1 dintre locuitorii cu drept de vot să semneze o cerere în acest sens, în urma căreia este organizat un referendum; dacă la referendum se prezintă 50%+1 din locuitori, iar majoritatea votează în favoarea demiterii primarului, mandatul acestuia încetează.

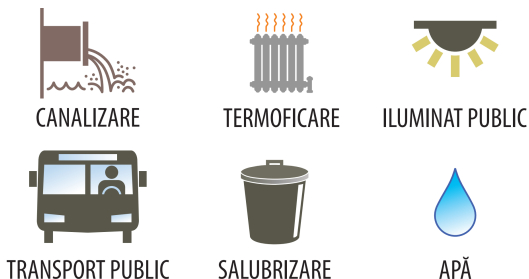
Relația cu Consiliul local și domenii de activitate

La fel cum la alt nivel, Guvernul e o ramură separată a puterii față de Parlament (executiv vs legislativ), primarul e echivalentul Guvernului la nivelul localității sale. Adică se ocupă de viața de zi cu zi a urbei, pe când Consiliul, teoretic, se întâlnește măcar o dată pe lună și face actele normative (denumite hotărâri de Consiliu Local) pe care primarul trebuie să le execute. Totuși, la fel cum Guvernul poate emite OUG-uri, la fel și primarul poate emite dispoziții de primar, care sunt și ele acte cu caracter normativ.

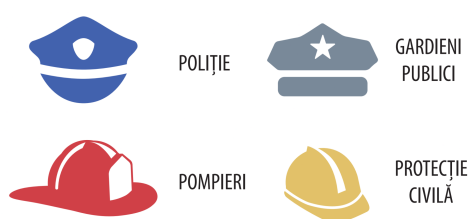
Rolurile și responsabilitățile primarului

Primarul conduce serviciile publice locale

Menține ordinea și liniștea publică

Proiect derulat de:

Are grijă de banii localității

- E ordonator **principal de credite**, adică propune proiectul bugetului local pe care îl supune spre aprobare consiliului local
- negociază împrumuturi și emite titluri de valoare în numele primăriei.
- verifică înregistrarea fiscală a contribuabililor.
- inițiază sau cofinanțează proiecte cu fonduri UE
- cheltuiește sumele alocate prin buget
- face contul de încheiere a exercițiului bugetar

Se ocupă de dezvoltare locală

- Face strategii de dezvoltare locală, economică, socială și de mediu, dar
- Primarul prezintă Consiliului Local diverse rapoarte, precum raport anual privind starea economică, socială și de mediu a primăriei.

Decide felul în care arată, urbanistic, localitatea

- Ține evidența lucrărilor de construcții din localitate
- Cu ajutorul unui arhitect-șef, elaborează planuri urbanistice zonale, de detaliu, precum și PUG-ul (Planul Urbanistic General), pe care le trimite spre aprobare Consiliului Local.

Se ocupă de infrastructura rutieră din localitate

- Întreține drumurile publice (poate propune trasarea de piste de biciclete)
- Instalează semnele de circulație, semafoare, treceri de pietoni
- Administrează domeniul public și domeniul privat al localității

Are o sumedenie de alte atribuții în cam toate domeniile

- Controlează depozitarea **deșeurilor menajere**
- Face **controlul** piețelor, localurilor publice și produselor vândute
- Asigură realizarea lucrărilor în domeniul **protecției mediului și gospodăririi apelor**.
- Ia măsuri pentru prevenirea și gestionarea **situațiilor de urgență**.
- Emite **avize, acorduri și autorizații** date în competența sa.
- Asigură funcționarea serviciilor de **stare civilă și de autoritate tutelară**
- Ia măsuri pentru inventarierea, evidența statistică și controlul efectuării serviciilor publice și bunurilor din patrimoniul public & privat al primăriei
- Gestionează funcționarii și angajații din primărie. Angajează, suspendă din funcție sau demite **personalul din cadrul primăriei** și conducătorilor instituțiilor și serviciilor publice locale
- **Se ocupă de asistența socială** și ajutor social - poate aloca, de pildă, locuințe sociale persoanelor vulnerabile.

Proiect derulat de:

Viceprimarul

Înlocuiește primarul când acesta nu își mai poate exercita funcția din varii motive.

Având atâtea atribuții, Primarul se bucură și de un întreg aparat care îl ajută să își îndeplinească toate aceste atribuții. Primarul poate alături avea unul sau doi viceprimari, în funcție de numărul de locuitori din localitate, căruia / căror să le delege o parte din atribuții. Municipiile reședință de județ și Municipiul București au câte doi viceprimari, iar unul dintre aceștia este desemnat de către Consiliul Local prin vot să țină locul primarului, în unele condiții prevăzute de lege.

- Viceprimarul este subordonat al primarului și locțiitorul acestuia, care este ales de către Consiliul Local din rândurile consilierilor prin vot secret, cu majoritate absolută.
- Spre deosebire de primar sau de consilierii locali, ale căror atribuții sunt definite prin lege, viceprimarul are o fișă a postului definită de atribuțiile pe care primarul i le delegă.
- Pentru a afla care dintre atribuții i-au fost delegate unui viceprimar, cetățeanul poate să consulte hotărârea de Consiliu Local prin care se face respectiva numire sau dispoziția de primar aferentă; uneori, acestea sunt consemnate oficial pe site-ul primăriei în cauză.
- Pe durata exercitării mandatului, viceprimarul își păstrează statutul de consilier local.

Secretarul primăriei

Secretarul este, conform legii, al localității, căci nu este subordonat primarului, însă colocvial ne referim la el sau la ea drept *secretarul primăriei*. Acest secretar este un funcționar public cu studii de specialitate (juridice sau administrative) care asigură și veghează la respectarea procedurilor și legii la nivelul Primăriei. Secretarul este **independent politic**, nu poate fi rudă apropiată cu conducerea aleasă a primăriei și răspunde în fața Prefectului, care îl / o și numește.

Primarul poate delega către secretarul general diverse atribuții, dar acesta nu poate subdelega aceste atribuții mai departe. Secretarul face ordinea de zi a fiecărei ședințe de consiliu, ține catalogul prezenței consilierilor la ședințe, asigură buna circulație a proiectelor de hotărâri prin departamentele primăriei, numără voturile în ședințele de consiliul local și semnează, alături de Președintele de ședință, procesele verbale ale fiecărei ședințe. Poate sesiza instanța de contencios-administrativ când crede că se impune dizolvarea consiliului local (ex: dacă nu se întâlnește sau dacă nu adoptă hotărâri suficient de des, cf. art. 143 din Codul Administrativ).

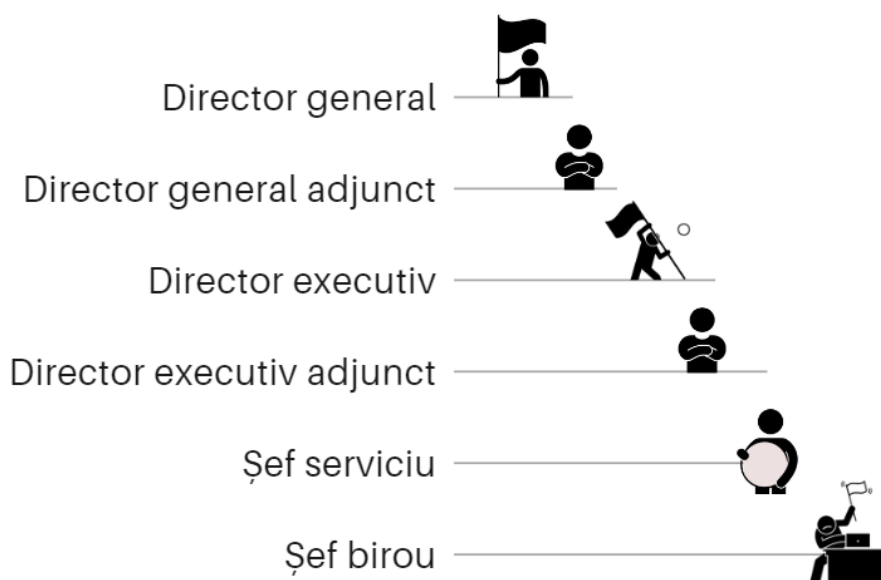
Proiect derulat de:

Șefii de departamente

Primarul poate delega către ei diverse atribuții

Ierarhia funcționarilor publici:

Consilierul local și Consiliul local

Echilibrul puterii în plan local e asigurat de existența consilierilor locali, ramura deliberativă de la nivel local, gândit să fie o contrapondere la puterea executivă exercitată de Primar. Spre deosebire de primar, consilierii locali nu au o remunerație foarte mare și nu vin zilnic la muncă (ca primarul). Ori de câte ori e convocat, Consiliul se reunește în ședințe care sunt publice și au loc, de regulă, în aceeași clădire în care își are sediul și primăria. Aici, în Consiliu, **ar trebui să se ia** deciziile cele mai importante pentru viața cetățenilor.

- **Alegerile** pentru Consiliu au loc odată la patru ani, iar candidații pot figura pe liste de partid sau pot candida drept independenți.
- **Numărul** de consilieri pentru o localitate este stabilit prin lege, în funcție de numărul de locuitori din respectiva localitate. Consultă art. 112 din Codul Administrativ pentru a vedea câți consilieri pot fi aleși în localitatea ta.

Consilierii locali sunt cei care se jură că nu fură: legea prevede că fiecare din aceștia trebuie să depună următorul jurământ în fața colegilor lor: „Jur să respect Constituția și legile țării și să fac, cu bună-credință, tot ceea ce stă în puterile și priceperea mea pentru binele

Proiect derulat de:

locuitorilor comunei (oraşului, municipiului, judeţului)... Aşa să-mi ajute Dumnezeu!".
Jurământul poate fi depus şi fără forma religioasă de la final, dar nedepunerea acestuia echivalează cu demisia consilierului.

Rolurile şi responsabilităţile consilierilor

Se ocupă de dezvoltarea economico-socială şi de mediu

- aprobă bugetul local şi alte decizii financiare precum eventualele împrumuturi propuse de primar
- aprobă şi stabileşte impozite şi taxe locale
- aprobă avize şi documente tehnice pentru lucrări de investiţii
- aprobă strategii de dezvoltare economică, socială, de mediu
- asigură realizarea lucrărilor
- iau decizii ce țin de investițiile în infrastructura locală

Organizează instituțiile şi se ocupă de funcţionarea lor

- aprobă statutul şi regulamentul de organizare a localităţii
- aprobă înfiinţarea (şi desfiinţarea) instituţiilor şi serviciilor publice
- reorganizează statutul de funcţii ale regiilor autonome şi exercită drepturile şi obligaţiunile societăţilor comerciale sau regiilor autonome

Se ocupă de cooperarea instituţională

- cooperarea / asocierea cu persoane juridice pentru realizarea în comun a unor acţiuni / lucrări
- înfrăţirea cu alte oraşe din alte ţări
- aderarea la asociaţii naţionale / internaţionale ale autorităţilor administraţiei publice locale

Administrează domeniul public şi privat

- hotărăşte dacă proprietatea publică sau privată a localităţii şi serviciile publice se închiriază, concesionează sau se dă în administrare
- avizează / aprobă documentele de amenajare urbanistică
- schimbă denumiri de străzi, pieţe sau obiective de interes public

Alte atribuţii ale consilierilor

- hotărăşte acordarea de sporuri pentru personal sanitar şi didactic
- are atribuţii de control / examinare / verificare
- sprijină, în condiţiile legii, activitatea cultelor religioase

Proiect derulat de:

- asigură cadrul pentru furnizarea serviciilor publice de interes local în cam toate domeniile relevante localității: educație, sănătate, tineret & sport, ordine publică, dezvoltare urbană, cultură + conservarea monumentelor parcurilor, rezervații etc, poduri & drumuri, protecția mediului + punerea în valoare a resurselor naturale, evidența persoanelor, locuințe sociale + serviciile sociale pentru protecția grupurilor vulnerabile, situații de urgență + salvamont/salvamar, alimentarea cu apă, gaz, canalizare, salubritate, energie termică, iluminat public, transport public.
- Acordă titlul de cetățean de onoare

Președintele de ședință

Este un fel de moderator: supune votului consilierilor locali proiectele de hotărâri și anunță rezultatul, asigură menținerea ordinii și respectarea regulamentului de organizare și funcționare, propune aplicarea de sancțiuni dacă este cazul și, la final, semnează procesul verbal al ședinței, alături de secretarul general

- este ales de către consilierii locali din rândul lor, prin vot deschis cu majoritate simplă, pentru o perioadă de cel mult trei luni
- conduce ședințele consiliului și semnează hotărârile adoptate de acesta
- dacă cel puțin o treime dintre colegii săi nu-l mai vor, poate fi demis printr-o hotărâre adoptată cu majoritate absolută
- dacă este absent la o ședință, se poate alege un alt președinte ad hoc, să nu aibă loc vreo ședință fără de președinte

Consiliul local se dizolvă dacă

1. timp de patru luni consecutive aceasta nu se întâlnește
2. nu adoptă niciun proiect de hotărâre timp de 3 ședințe pe durata a 4 luni consecutive
3. dacă numărul consilierilor a scăzut sub jumătate +1 și nu există alți consilieri care să completeze consiliul până la numărul necesar.
4. Cetățenii votează acest lucru în urma unui referendum local (Cererea trebuie să fie inițiată de cel puțin 25% din numărul cetățenilor cu drept de vot înscrși pe listele electorale)

Pentru situațiile 1-3, trebuie sesizată instanța de contencios administrativ de către oricine. Pentru referendum, trebuie adresată o cerere prefectului de cel puțin 25% din numărul cetățenilor cu drept de vot înscrși în Registrul electoral cu domiciliul sau reședința în localitatea respectivă.

Proiect derulat de:

Ședințele de Consiliu Local

Actele legislative prin care Consiliul Local legiferează se numesc Hotărâri de Consiliu Local (HCL) sau, în cazul Bucureștiului și a Consiliului General, Hotărâri ale Consiliului General al Municipiului București (HCGMB)

- Cele mai importante decizii luate în Consiliu (bugetul, contractarea de împrumuturi, stabilirea de taxe și impozite, dezvoltarea urbanistică, etc) se aprobă cu o **majoritate absolută** în cadrul ședințelor de Consiliu Local.
- Ședințele se convoacă în conformitate cu [prevederile legale](#): **sunt anunțate** cu minim cinci zile înainte, dacă este vorba despre o ședință ordinară, și cu minim 3, pentru cele extraordinare
- anunțul este însoțit de **ordinea de zi**, pe care se regăsesc proiectele de hotărâri care urmează să fie dezbătute,
- proiectele au fost **avizate** fie de Comisiile de specialitate, fie au fost discutate în departamentele tehnice ale primăriei.
- **Se votează** la vedere în majoritatea cazurilor, iar votul este consemnat în procesul verbal al ședinței.
- **ședințele sunt publice**, așadar orice persoană interesată poate participa la ele, în limita spațiului disponibil și cu condiția manifestării interesului în acest sens.

Comisiile de specialitate

Acestea sunt constituite în funcție de domeniile de interes și sunt formate exclusiv din consilieri locali. Aceste comisii au un rol fundamental în funcționarea unei localități – aici ajung propunerile înaintate de aparatul tehnic al Primăriei înainte de plen și aici sunt dezbătute mult mai pe larg (sau cel puțin așa ar trebui) decât în ședințele de consiliu local în care vor fi votate.

În ședințele comisiile se solicită clarificări, se discută amplu pe marginea fiecărui proiect și există mai mult spațiu de dezbateră activă decât când acestea se supun la vot. Comisiile de specialitate sunt cele care dau aviz pozitiv sau negativ unei propuneri, iar ședințele lor sunt, conform legii, publice.

O propunere care a trecut prin etapa avizării în comisii poate fi modificat și în ședință, înainte de vot, prin aducerea de amendamente.

Proiect derulat de:

Cum se adoptă o lege locală?

Există câțiva pași prin care ajungem de la o idee la lege. Desigur, unii pași pot fi săriți sau doar bifați, iar alții pot ajunge să dureze foarte mult:

1 Ideea

Totul pleacă de la o idee consemnată într-un referat de necesitate de către Primar sau o direcție din Primărie.

2 Nota de fundamentare

Direcția de specialitate explică de ce e nevoie de o decizie publică pentru situația semnalată.

3 Draft-urile analizelor

DRAFT

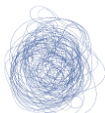
Direcțiile specializate din Primărie fac variantele preliminare de analiză cost-beneficiu și studiu de impact.

4 Referat de aprobare

Primarul își ia angajamentul formal pentru elaborarea unui proiect de act normativ.

5 Analiză cost-beneficiu

Arată mai multe variante de soluționare, fiecare cu costuri și beneficii, și indică varianta optimă.

5.5 | Realizarea unui draft de proiect de act normativ

6 Studii (impact, fezabilitate)

Studiul de impact și cel de fezabilitate se fac doar pentru o opțiune - cea stabilită de analiza cost-beneficiu.

6.5 | Redactarea variantei finale de act normativ

7 Expunere de motive

1 — Primarul argumentează (pentru public și pentru consilierii locali), necesitatea proiectului, de ce
2 — a fost aleasă soluția propusă și care sunt
3 — principiile de urmărit în implementare.
4 —

8 Consultarea publicului

Responsabilul din Primărie cu aplicarea legii 52/2003 publică proiectul de HCL și anunță perioada și felul în care cetățenii pot trimite sugestii.

9 Finalizarea analizei tehnice

Aparatul tehnic din Primărie finalizează proiectul de hotărâre, incluzând, eventual, sugestiile primite în perioada de consultare publică.

10 Avizarea în comisii

Comisiile de specialitate ale Consiliului Local emit un aviz, care poate fi favorabil sau nefavorabil.

11 Votul în plenul Consiliului

După ce intră pe ordinea de zi a ședinței de Consiliu local, consilierii locali adoptă sau resping, prin vot, proiectul de hotărâre.

12 Publicarea în M.O. local

Proiectul de hotărâre devine Hotărâre de Consiliu Local (HCL) și se publică în Monitorul Oficial județean / local, moment din care intră în vigoare.

Proiect derulat de:

- 1. Ideea:** totul pleacă de la o idee consemnată într-un referat de necesitate de către Primar sau o direcție din Primărie.
- 2. Nota de fundamentare:** direcția de specialitate explică de ce e nevoie de o decizie publică pentru situația semnalată.
- 3. Draft-urile analizelor:** direcțiile specializate din Primărie fac variantele preliminare de analiză cost-beneficiu și studiu de impact.
- 4. Referatul de aprobare:** Primarul își ia angajamentul formal pentru elaborarea unui proiect de act normativ.
- 5. Analiza cost-beneficiu:** arată mai multe variante de soluționare, fiecare cu costuri și beneficii, și indică varianta optimă.

5.5 | Realizarea unui draft de proiect de act normativ

- 6. Studiile** (de impact, de fezabilitate): se fac doar pentru o opțiune - cea stabilită de analiza cost-beneficiu.

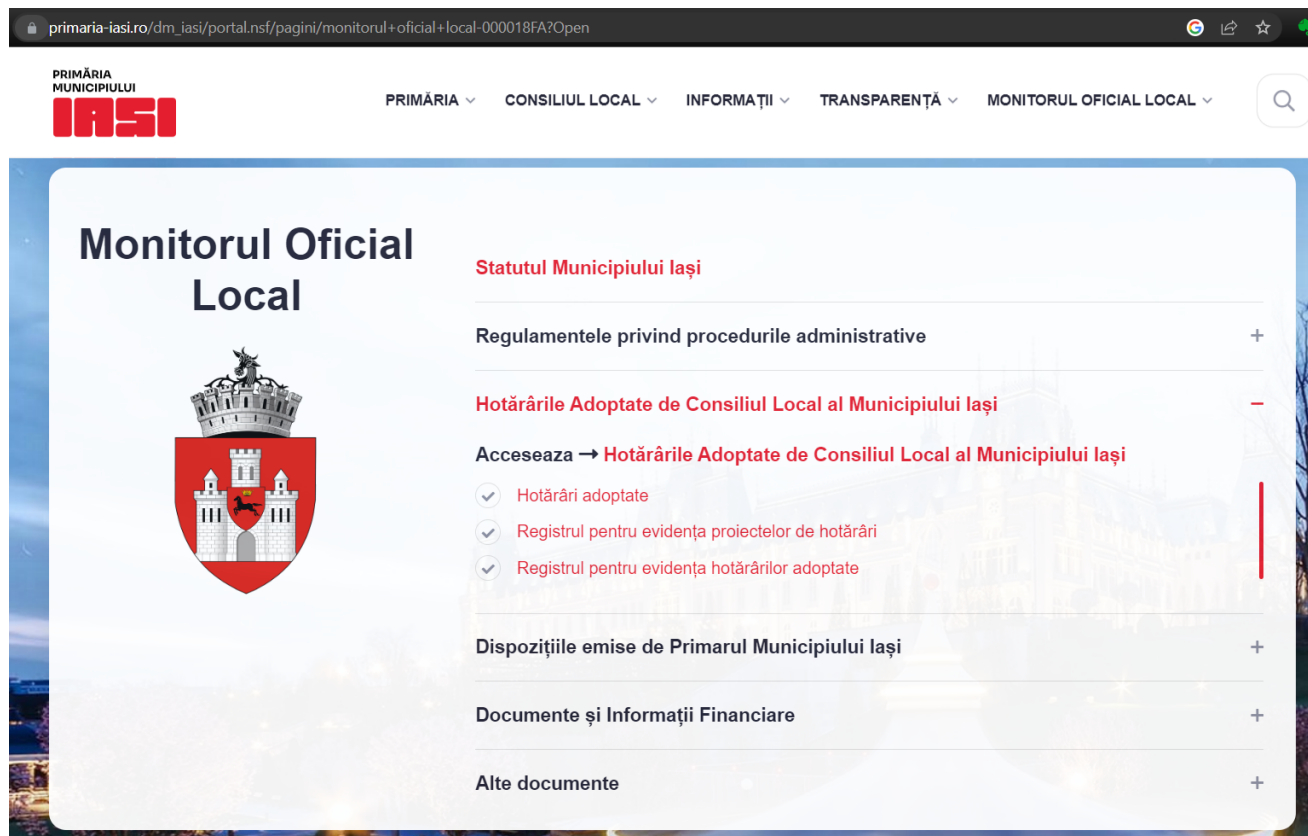
6.5 | Redactarea variantei finale de act normativ

- 7. Expunere de motive:** primarul argumentează (pentru public și pentru consilierii locali), necesitatea proiectului, de ce a fost aleasă soluția propusă și care sunt principiile de urmărit în implementare.
- 8. Consultarea publicului:** responsabilul din Primărie cu aplicarea [legii 52/2003](#) publică proiectul de HCL și anunță perioada și felul în care cetățenii pot trimite sugestii. Trebuie să existe măcar 10 zile de consultare publică. Cetățenii pot solicita inclusiv organizarea unei dezbateri publice.
- 9. Finalizarea analizei tehnice:** aparatul tehnic din Primărie finalizează proiectul de hotărâre, incluzând, eventual, sugestiile primite în perioada de consultare publică.
- 10. Avizarea în comisii:** comisiile de specialitate ale Consiliului Local emit un aviz, care poate fi favorabil sau nefavorabil.
- 11. Votul în plenul Consiliului:** după ce intră pe ordinea de zi a ședinței de Consiliu local, consilierii locali adoptă sau resping, prin vot, proiectul de hotărâre.

Proiect derulat de:

12. Publicarea în Monitorul Oficial local: proiectul de hotărâre devine Hotărâre de Consiliu Local (HCL) și se publică în Monitorul Oficial județean / local ([exemplu](#)), moment din care intră în vigoare.

Consiliul Județean

Consiliul Județean este echivalentul Consiliului Local pe raza județului. Unul dintre cele patru buletine de vot pe care alegătorii le primesc la alegerile locale este dedicat alegerii consilierilor județeni și un altul președintelui Consiliului Județean (celelalte două sunt pentru primar, respectiv consilieri locali). În cazul Municipiului București, cetățenii pot vota în cadrul aceluiași tur de scrutin pentru primarul general, cei 55 de consilieri generali ai Municipiului București, pentru primarul de sector și consilierii de sector.

Atenție: Consiliul Județean nu este însă „șeful” primăriilor din respectivul județ, nu există o relație de subordonare între acestea. Există autonomie locală, așadar nici bugetele localităților dintr-un județ nu (ar trebui să mai) depind(ă) de Consiliul județean, chiar dacă acesta poate alocă niște sume de bani pentru proiecte cu impact asupra uneia sau alteia dintre localități.

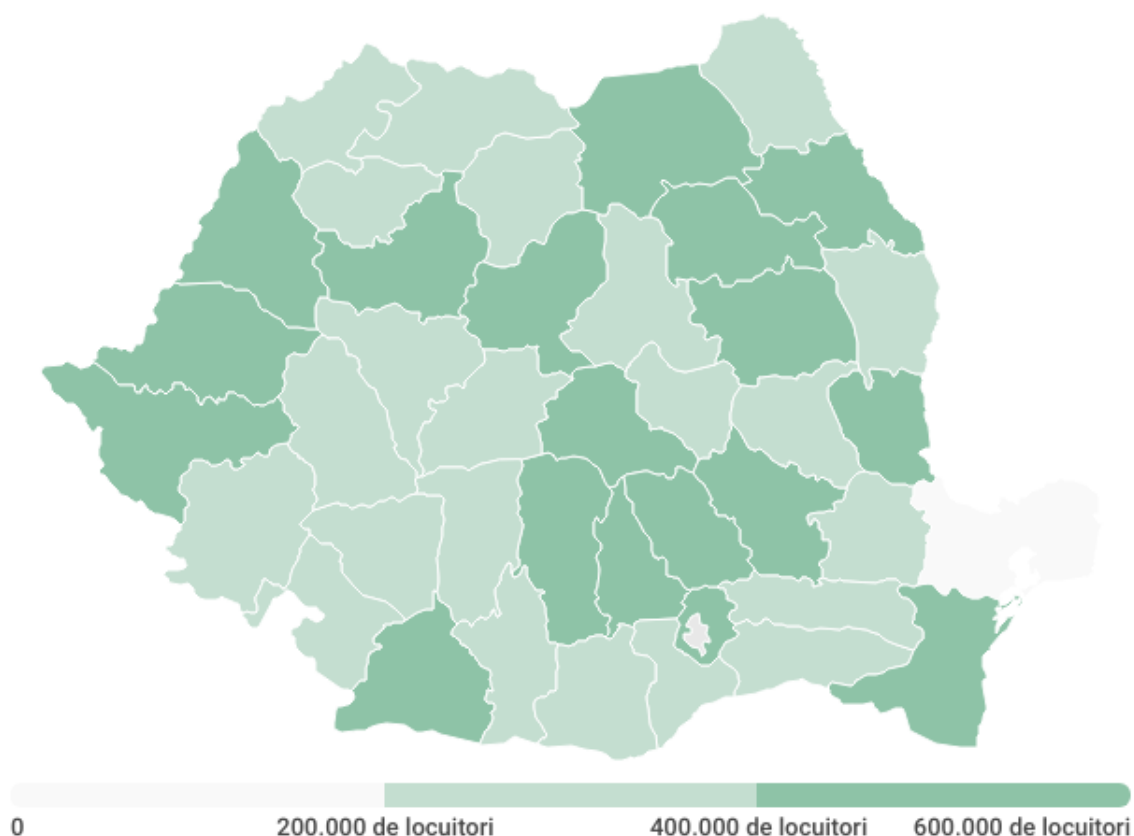
Proiect derulat de:

Bun de știut

- Între **numărul** consilierilor județeni și populația județului deservit există o corespondență care este stabilită de art. 171 din Codul Administrativ.

Numărul de consilieri județeni în funcție de populația județului

Proiect derulat de:

Câți locuitori are județul	Câți consilieri județeni rezultă (cifrele de la RPL 2021 , date provizorii, aplicabile de la alegerile locale din 2024)
Până la 350.000, inclusiv	30 (Alba, Bistrița-Năsăud, Brăila, Călărași, Caraș-Severin, Covasna, Giurgiu, Gorj, Harghita, Ialomița, Mehedinți, Satu Mare, Sălaj, Teleorman, Tulcea, Vâlcea, Vrancea)
între 350.001 și 500.000	32 Arad, Botoșani, Buzău, Dâmbovița, Galați, Hunedoara, Maramureș, Neamț, Olt, Sibiu, Vaslui
între 500.001 și 650.000	34 Argeș, Bacău, Bihor, Brașov, Dolj, Ilfov, Mureș, Suceava
peste 650.000	36 Cluj, Constanța, Iași, Prahova, Timiș

- Consiliul Județean coordonează activitatea consiliilor locale pentru a asigura buna funcționare a serviciilor de interes public la nivelul întregului județ.
- Asemeni Consiliului Local, Consiliul Județean are la rândul-i **comisii de specialitate**, definite de domeniul de activitate, iar circuitul propunerilor este același precum la nivel local.
- Tot similar cu procedura de la nivel local, Consiliul Județean se întrunește în **ședințe** ordinare lunare convocate de Președintele Consiliului Județean sau în ședințe extraordinare convocate de către Președintele Consiliului județean sau cel puțin o treime din numărul consilierilor județeni. Termenul pentru convocare este de 5 zile (ședință ordinară), respective 3 zile (ședință extraordinară). Există și ședința de îndată, convocată ad hoc, în caz de forță majoră.

Proiect derulat de:

Atribuții

Dincolo de atribuțiile de coordonare, Consiliul Județean

- oferă **asistență** de orice natură Consiliilor Locale
- aprobă bugetul județului și coordonează serviciile publice
- stabilește taxele și impozitele la nivel de județ
- la fel și planurile de organizare și dezvoltare urbanistică ori proiectele de infrastructură, dar și multe altele.

Poți consulta pe site-ul Consiliului Județean lista de instituții pe care acesta le are în subordine.

Prefectul

Prefectul este reprezentantul Guvernului în teritoriu, fiind cel care veghează ca legea să fie pusă în aplicare de către autoritățile locale.

Bun de știut

- Există câte un prefect pentru fiecare județ, plus unul pentru București.
- Prefectul, împreună cu subprefectul (sau subprefecții, în cazul Bucureștiului) sunt numiți de către prim-ministru.
- Prefectul și subprefectul nu pot fi deputați sau senatori, primar, consilieri locali sau județeni
- Prefectul nu face parte din tagma autorităților locale, ci funcționează drept legătura între nivelul local și cel central al administrației. Întrucât reprezintă interesele Guvernului în teritoriu, prefectul trebuie să acționeze în așa fel încât programul de guvernare asumat de Executiv să fie realizat la nivelul județului în care a fost numit.
- Prefectul **poate să acționeze în contencios-administrativ** dacă crede că actele normative adoptate la nivel local sau județean nu respectă prevederile legii
- Prefectul conduce activitatea serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor la nivelul județului în care a fost numit, precum Casa de Pensii, Casa de Asigurări de Sănătate, Inspectoratul Școlar și altele.

Proiect derulat de:

Cum interacționăm cu Primăria?

Cetățenii pot trimite propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare

- Chiar dacă nu se organizează dezbateri fizice sau online, cetățenii pot, conform legii, **să transmită puncte de vedere** pe diverse propuneri și inițiative ale primăriei,
- Atunci când o primărie anunță că demarează o consultare publică pe un anumit subiect, acest anunț este însoțit de detalii legate de modul de participare.
- Un cetățean poate astfel să-și facă opinia cunoscută, fie că o trimite în scris la adresa indicată, fie că participă la dezbaterile aferente.
- Consultă rubrica de anunțuri a primăriei pentru a fi la curent cu calendarul de consultări publice.

Serviciul de registratură

Un punct esențial de contact între cetățeni și aleși – cererile și reclamațiile se depun prin registratură, iar același lucru este valabil de cele mai multe ori și cu cererile de audiență.

Întâlniri și audiențe

Conform legii, aleșii locali au obligația să organizeze periodic (cel puțin o dată pe trimestru), **întâlniri cu cetățenii și să acorde audiențe**, iar apoi să prezinte în consiliul local problemele ridicate de cetățeni. Aceste întâlniri pot fi cea mai ușoară cale de a interveni în viața cetății cu o propunere de politici publice, fiindcă ideea cetățeanului poate fi adoptată de consilier și înscrisă pe circuitul de avizare și votare din primărie.

- Poți verifica pe site-ul primăriei care este programul de audiențe al primarului, al consilierilor, dar și al altor persoane care ocupă funcții cu miză la nivel local, precum arhitectul șef.
- Programul este de obicei însoțit de o modalitate de a solicita audiență, fie că este un formular sau o adresă la care se transmit cererile în acest sens.

Participarea la ședințele de Consiliu Local

Cetățenii au dreptul de **a participa la ședințele Consiliului Local și la cele ale comisiilor de specialitate**. După cum precizam anterior, în teorie există mai mult spațiu de dezbateră în cadrul comisiilor de specialitate decât în ședințele de consiliu, așadar, în funcție de scopul urmărit, poate fi mai util să îți concentrezi atenția asupra uneia dintre etape. Cetățenii pot participa, în limita spațiului disponibil (dacă este vorba despre o ședință fizică), la ședințele de consiliu chiar și fără a anunța acest lucru în prealabil, fiind nevoie de depunerea unei cereri numai dacă dorești să ai o intervenție pe un anumit subiect.

Proiect derulat de:

Interacțiunea cu Primăria, nu doar cu Primarul

- Participând la **conferințele de presă** organizate de autoritățile publice, cetățenii pot solicita informații de interes public, la care reprezentanții autorităților au obligația de a răspunde.
- Diversele **compartimente sau departamente din Primărie** pot fi uneori un punct de contact mai util decât consilierii sau primarul. Lista acestora este disponibilă pe site-ul primăriei și, în funcție de nevoile identificate, poate ajuta cetățenii conform legii.

Inițiativa cetățenească

Cetățenii pot propune în mod direct proiecte de hotărâre, fără a fi nevoiți să le prezinte anterior consilierilor – vorbim despre [inițiativa cetățenească](#). În acest caz, pentru a se respecta criteriul reprezentativității, propunerea trebuie să beneficieze de susținerea a 5% din populația cu drept de vot înscrisă în [Registrul Electoral](#) cu domiciliul sau reședința în localitate.

Inițiatorii trebuie să întocmească **liste de susținători** care să cuprindă datele de identificare ale acestora (nume, prenume, domiciliu, seria și numărul actului de identitate și semnătura) alături de propunerea propriu-zisă și să depună toată **documentația** la secretarul localității. Acesta are sarcina de a o și afișa pentru a informa publicul. Secretarul general trebuie apoi să confirme că totul este în regulă. **Documentația înseamnă:**

- listele de susținători cu cetățeni cu drept de vot și înscriși în Registrul Electoral în localitatea cu pricina; listele vor fi completate pe niște formulare puse la dispoziție de Secretarul general, care includ numele, prenumele și domiciliul, seria și numărul actului de identitate și semnăturile susținătorilor.
- forma propusă pentru proiectul de hotărâre,

Apelul la autoritatea centrală

Dacă eforturile cetățenilor de a interveni pe lângă autoritățile locale sunt în zadar, aceștia pot apela și la **prefect**, care, printre altele, poate să intervină dacă autoritățile locale nu respectă legea.

Cum le monitorizăm activitatea?

- Verificăm raportul de activitate al comisiilor de specialitate din cadrul consiliilor locale sau raportul consilierilor locali;
- Verificăm ce mai apare pe ordinea de zi a ședinței consiliului local și ce se mai discută;

Proiect derulat de:

Ce ar trebui să găsim pe site-ul primăriei?

Site-ul primăriei nu are un format standard; deși nu sunt identice, există asemănări de conținut (date de standardele legii) între paginile online ale primăriilor. Există și cazuri în care aceste informații nu sunt publicate, așa cum ar trebui, însă pot fi solicitate, în virtutea liberului acces la informații de interes public garantat de legea [544/2001](#).

Ce zic legile că se încadrează la categoria informațiilor pe care autoritățile locale trebuie să le pună la dispoziția cetățenilor?

[Legea nr. 544 din 12 octombrie 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public](#)

[Art 5](#). ne spune că fiecare autoritate sau instituție publică are **obligatia să comunice din oficiu** o sumedenie informații de interes public, precum

- toate actele normative
- structura organizatorică, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare, programul de audiențe al autorității sau instituției publice;
- numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice;
- Date de contact ale autorității sau instituției publice, respectiv: denumirea, sediul, numerele de telefon, fax, adresa de e-mail și adresa paginii de Internet;
- sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil;
- programele și strategiile proprii;

Tot din Legea 544, art. 5, aflăm că „autoritățile și instituțiile publice au obligația **să publice și să actualizeze anual un buletin informativ**” și că „autoritățile publice sunt obligate să dea din oficiu publicității **un raport periodic de activitate, cel puțin anual**, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a”.

De la [art. 7](#) aflăm că **cetățenii pot solicita informații de la autorități** în scris sau verbal, iar legea prevede termene pentru răspuns: **10 zile sau, după caz, în cel mult 30 de zile** de la înregistrarea solicitării, în funcție de dificultatea, complexitatea, volumul lucrărilor documentare și de urgența solicitării.

[Art. 16](#) obligă autoritățile să desemneze un **purtător de cuvânt** (art. 16) și **să organizeze periodic, de regulă lunar, conferințe de presă** pentru a aduce la cetățenilor publicului informațiile de interes public; în cadrul acestor conferințe, reprezentanții autorităților au obligația legală de a răspunde cu privire la orice informații de interes public (art. 17)

Proiect derulat de:

2. [Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică](#)

- [Art. 7](#) detaliază modul de participare la procesul de elaborare a actelor normative. Obligațiile ce revin autorităților în acest caz sunt de a publica, în fizic și pe site, și de a anunța presa cu privire la **elaborarea unui proiect de act normativ, cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte** de a-l supune către avizare. *Anunțul va cuprinde: data afișării, o notă de fundamentare, o expunere de motive, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, un studiu de impact și/sau de fezabilitate, după caz, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul-limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.* Odată publicat anunțul, este stabilită și o perioadă de **cel puțin 10 zile calendaristice în care publicul poate trimite sugestii, opinii sau propuneri în scris**. În cazul în care o asociație legal constituită sau o altă autoritate publică a solicitat în scris acest lucru, există obligația legală de a organiza **o întâlnire pentru a dezbate public** propunerea.
- [Art. 8-12](#) vorbesc despre participarea la procesul de luare a deciziilor, anume prin **participarea cetățenilor interesați la ședințele publice**. Totul pornește de la publicarea, pe site și la sediu, a unui anunț de organizare, cu cel puțin trei zile înainte de desfășurare. Dacă un cetățean sau o entitate și-a făcut cunoscut interesul pentru subiect anterior, acest anunț trebuie adus și la cunoștința acestora. Anunțul conține data, ora și ordinea de zi, iar participarea se face în limita locurilor disponibile. Participanții au posibilitatea de a interveni și de a lua cuvântul, opiniile acestora având valoare de recomandare. Ulterior, **minuta ședinței**, inclusiv votul fiecărui membru, sunt publicate la sediul autorității și pe site.
- [Art. 13](#) ne aduce în vedere că autoritățile au obligația de a întocmi **rapoarte anuale cu privire la transparența decizională**, care includ o sumă de date, printre care numărul participanților, numărul recomandărilor, evaluarea proprie a parteneriatului cu cetățenii și altele. Acesta trebuie să fie disponibil pe site și poate fi folosit pentru a înțelege atât deschiderea primăriei, cât și a cetățenilor, de a participa la acest demers consultativ.

3. [Ordonanța de urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ](#)

- [Art. 135-136](#) vorbesc despre **ședințele consiliului local și ordinea de zi aferentă**, pe care autoritatea locală are obligația de a o aduce la cunoștință cetățenilor prin intermediul site-ului propriu. Fiecare proiect înscris pe ordinea de zi trebuie să fie însoțit de documentația aferentă, care include referatul de aprobare, rapoarte ale aparatului de specialitate, avize de la comisiile de specialitate și orice alte documente specifice, conform legii.

Proiect derulat de:

- [Art. 335](#) vorbește despre transparență și arată că, în cazul unei **licitații**, anunțul ar trebui să se regăsească și pe site-ul primăriei, conținând o sumă de date specifice. Respectivul anunț este publicat cu **cel puțin 20 de zile calendaristice** înainte de data-limită pentru depunerea ofertelor, iar **orice persoană interesată are dreptul de a solicita și de a obține documentația de atribuire**.
- [Art. 560](#) vorbește tot despre transparență, menționând un **raport anual de conduită a personalului** contractual, care trebuie să fie trimis ministerului de resort, dar și publicat pe pagina proprie de internet. Raportul va conține cel puțin următoarele date: numărul și obiectul sesizărilor, categoriile de angajați care au încălcat normele de conduită, cauzele și consecințele nerespectării prevederilor în vigoare și măsurile luate, fie că este vorba despre prevenție sau sancționare.

Probleme frecvente în viața unei comunități:

Cui mă adresez dacă am probleme cu serviciul de salubritate?

Găsește datele de contact ale operatorului de salubritate și urmează instrucțiunile de acolo pentru a face o sesizare, o cerere sau o reclamație. Salubritatea este unul dintre serviciile publice aflate în subordinea primarului, asemenea alimentării cu apă, a termoficării, a transportului public, a canalizării sau a iluminatului public.

Cui mă adresez dacă văd mașini parcate pe trotuar sau care blochează intersecțiile?

Adresează-te Poliției Locale, care are atribuții în acest sens, și care funcționează ca un compartiment funcțional în cadrul aparatului de specialitate al primarului/primarului general sau ca instituție publică de interes local, cu personalitate juridică, conform legii nr. 155/2010. Datele de contact se găsesc și pe site-ul Primăriei.

Cum îmi dau seama dacă defrișările sau toaletările de copaci sunt legale?

Aceste acțiuni se fac în baza unui aviz de specialitate, emis de o directie sau de un compartiment aflat în subordinea primăriei. În unele cazuri, cum este de exemplu la București, există o HCL care stipulează faptul că aceste avize trebuie să fie făcute publice. Să nu uităm că există o obligație legală a administrației publice locale de a avea registre ale spațiilor verzi, conform legii nr. 24 din 15 ianuarie 2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, așa cum persoanele fizice și persoanele juridice au, printre altele, obligația de a nu produce tăieri neautorizate. Muncitorii care execută lucrările de toaletare trebuie să fie însoțiți de un inginer horticultor, care să supravegheze lucrările, căruia îi poți solicita să îți arate avizul în baza căruia se execută lucrarea, dacă consideri că este o chestiune de timp și că este nevoie de un răspuns

Proiect derulat de:

imediat. Poți suna și la direcția de specialitate din cadrul primăriei pentru a verifica avizarea lucrării sau la Poliția Locală, care are atribuții și în acest sens.

Ce fac dacă nu am apă caldă și caldură?

Serviciul de termoficare este unul dintre serviciile publice locale aflate în subordinea primarului. Caută datele de contact pe site-ul operatorului de agent termic, verifică dacă sunt anunțate lucrări și acționează în consecință. Dacă vorbim despre probleme persistente, care revin de la an la an, poți încerca o abordare sistemică, activă, prin care să apelezi la mijloacele descrise anterior pentru a face primăria să ia act de problema recurentă și să vină cu o strategie concretă, însoțită de un calendar de investiții, pentru a o soluționa.

Cui mă adresez dacă am o groapă în fața casei?

Infrastructura rutieră este unul dintre serviciile publice aflate în apanajul autorităților locale sau județene (dacă vorbim, spre exemplu, despre drumurile care nu se află pe raza unei localități). Identifică pe site-ul autorității corespunzătoare care este entitatea care se ocupă de întreținerea drumurilor și verifică modalitățile de a sesiza problema întâlnită. Nu uita să ceri un număr de înregistrare. Ține cont de faptul că și Poliția Locală are atribuții în domeniu. În cazul Bucureștiului, situația e puțin mai complicată, pentru că o arteră de circulație se poate afla în administrarea Primăriei Generale, nu a celei de sector – în general, dacă mijloacele de transport public circulă pe strada respectivă, ea se află în administrația PMB.

Un semn de circulație / un marcaj rutier s-a deteriorat sau lipsește...

Poliția Locală este entitatea care are competențe de a verifica integritatea mijloacelor de semnalizare rutieră și de a sesiza nereguli constatate în ceea ce privește semafoarele, indicatoarele și marcajele rutiere, așadar poți face o sesizare în acest sens către aceștia și dacă aceasta este considerată îndreptățită, va fi transmisă mai departe entității competente.

Iluminatul public este defectuos – nu se aprinde conform nevoilor sau lipsește.

Iluminatul public este unul dintre serviciile publice locale de a căror bună funcționare trebuie să se preocupe primarul. Consultă site-ul Primăriei pentru a afla care este entitatea (companie, regie, departament) căreia i te poți adresa pentru a rezolva problema și apelează la aceasta. Dacă faci o sesizare în scris, cere ca întotdeauna un număr de înregistrare, iar dacă sesizarea are loc telefonic, solicită să fii ținut/ă la curent cu rezolvarea situației descrise.

Proiect derulat de:

Piața la care merg de obicei e insalubră sau prost organizată, cine e responsabil?

Una dintre atribuțiile primarului este aceea de a controla piețele și localurile publice. Poți face o solicitare în acest sens sau chiar să ceri o audiență. Altfel, unele primării au departamente specializate dedicate piețelor publice, la care poți apela.

Cred că un spațiu verde / parc nu e amenajat cum ar trebui – cui mă adresez?

În general există un departament dedicat spațiilor verzi și parcurilor în primărie. Identifică-l și fă o sesizare acolo. Simultan, poți verifica dacă nu există cumva o comisie de specialitate a consilierilor locali care are drept obiect de activitate amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, pe care o poți aborda conform instrucțiunilor anterioare. Nu uita că ședințele comisiilor lor sunt publice conform legii, iar cetățenii pot merge în audiență la un consilier local – poți aborda chiar consilierul care este președinte de comisie de resort, apoi poți participa la ședința în care se discută sesizarea făcută de tine.

Transportul public are o sumă de probleme, pot face ceva?

Căile de acțiune sunt multiple în acest caz, pentru că, de obicei, speța transportului public este complexă. Poți face recomandări sau sesizări către entitatea care se ocupă de transportul public, care este aflată în subordinea autorității locale. Poți apela la consilierii din comisia de specialitate pentru a-ți expune pe larg doleanțele și participa ulterior la ședințele comisiei. Dacă chestiunea este una complicată, care necesită investiții, poți să ceri informații despre bugetarea acestora, despre planul de acțiune și poți folosi toate instrumentele pe care le ai la dispoziție, de la trimiterea unui punct de vedere în etapa de consultare publică la demararea unei inițiative cetățenești pentru o alocare bugetară concentrată pe problema identificată.

Mă deranjează un eveniment sau un târg organizat de primărie, ce pot face?

Măsura imediată este a apela la Poliția Locală pentru menținerea ordinii și liniștii publice. Poți ulterior face sesizări către departamentul de resort din Primărie care a avizat respectivul eveniment și le poți cere să ia măsurile corespunzătoare, în funcție de natura problemei, pentru a nu te mai deranja.

Cum pot participa în calitate de expozant la un eveniment organizat de primărie?

Atunci când este publicat anunțul cu privire la organizarea unui astfel de eveniment, acesta este în general însoțit de toate instrucțiunile necesare pentru a putea participa în calitate de expozant. Poți consulta și HCL care aprobă organizarea unui astfel de eveniment pentru a vedea care sunt cerințele.

Proiect derulat de:

Aș vrea să se implementeze bugetarea participativă la mine în localitate, ce pot face?

Având în vedere că primarul este cel care face și execută bugetul local, pe care consilierii îl votează, iar bugetarea participativă implică direcționarea unei sume din bugetul local către implementarea de proiecte propuse și votate de către cetățeni, poți solicita o audiență pentru a-ți promova ideea – fie la primar, pentru a include o astfel de linie bugetară în proiectul de buget, fie la consilieri, pentru a propune ca o astfel de inițiativă să fie implementată la nivelul localității și să se aloce resursele corespunzătoare pentru ea.

Doresc să se schimbe numele unei străzi, ce pot face în acest sens?

Schimbarea se poate face printr-o hotărâre de Consiliu Local, așadar poți apela ori la un departament de resort al aparatului administrativ al primăriei, care să propună acest lucru, ori la consilieri / comisia de specialitate pentru a adopta această inițiativă. Având în vedere că schimbarea denumirii unei străzi sau piețe implică o sumă de modificări care îi afectează și pe cetățeni, trebuie să fie o propunere bine fundamentată și motivată corespunzător.

Modele de cereri

Acces la informații

- [Solicitare de acces la informații de interes public \(în baza legii 544/2001\)](#)
- [Model reclamație administrativă când nu primești informațiile](#)
- [Model cerere dezbateri buget local](#)
- [Model sesizare primărie](#)
- [Cerere audiență](#)

Proiect derulat de:

